THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. WINBERG, President, Gen. Mgr. H. HIRSH, Editor

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —

67 Elizabeth Street Telephone Main 4582

SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR
SINGLE COPY 1c.

Entered as Second Class Mail Matter at G.P.O. Toronto, Ontario
January 22nd 1913

די רוסישע דומע

ווען די יעצטיגע וועלט־קריעג האט זיך אנגעפאנגען, איז די וועלט פערפלייצט געווארען מיט גרעץ בשורות פון רוסלאנד. אז דארטען זעט זיערען א גאנצע איבערקעהרעניש, די רוסישע רעגיערונג וועט איינפיהרען פרייהייט, גלייכהייט און געבען אויטאנאמיע צו די פאליאקען, גלייכע רעכטע צו די אידען און פולע פרייהייט צו אלע אינטערדריקטע פעלקער וועלכע זענען אימער געלעגען פערשקלאפט אונטער דער רוסישער קנוטע.

ווער פון אונז האט דען ניט געלעזען די בעריהמטע סירקולארען „צו מיינע ליעבע פאליאקען" און „צו מיינע ליעבע אידען". מען האט וועגען דעם געשריבען אין אלע צייטונגען פון דער וועלט און פיעלע מענשען האבען גענלייבט אז אין רוסלאנד פאנגט זיך אן א נייע עפאכע, גייע צייטען מיט נייע ליעדער.

די ריכטיגקייט פון יענע בעריכטען וועגען בשורות האט מען קיינמאל ניט געקענט פעסטשטעלען, איינינע האבען פערזיכערט, אז דאס איז אלעס הייליג און ריכטיג, ווערענד פיעלע האבען אין דעם געצווייפעלט, יעדענפאלס ווייסען מיר, אז קלאנגען וועגען נייע צייטען אין רוסלאנד האבען זיך געהערט אין אויב זיי זענען ניט געקומען אלס רעזולטאט פון ווירקליכע ענדערונגען, זענען זיי געקומען פון געוויסע קוועלען וואו מען האט שטארק געגלאבט איינריידען די וועלט, אז רוסלאנד האלט זיך אין בעסערען, אז דער צאר מיינט באמת צו בעהאלטען זיין קנוט און אנפאנגען צו רעגיערען מיט חסד און מיט רחמנות.

יעדער איינער האט געוואוסט דאביי, אז גראדע יעצט בשעת די מלחמה געהט נאך אן, קען מען די ענדערונגען ניט ערוואַרטען, מען האט זיך דעריבער ניט געוואונדערט וואס די ערלייכטערונגען זענען ניט געקומען זאפארט, מען האט ערוואַרטעט, אז ביסלאכווייז וועט זיך אלעס ענדערען לטובה און אז אין רוסלאנד וועט טאקי באמת אנפאנגען שיינען די זון.

ערשט יעצט איז אבער ארויס די בוימעל אויף'ן וואסער. עס האט זיך ערעפענט די דומע און מיר קענען שוין זעהען וואו מיר האלטען אויף דער וועלט.

דער רוסישער פרעמיער גארעמיקין און זיינע חברים סאזאנאף און ראדזיאנקא האבען די דומע אדרעסירט, מען האט בעשפראכען אינערליכע פראגען און ניט א וואָרט וועגען די אלע גוטע חבטחות, ניט א וואונק אויף פוילישער אויטאנאמיע, פינלענדישער זעלבסט־פער וואלטונג און אידי ער גלייכבערעכטיגונג.

די לייצעס פון דער רעגיערונג פערבלייבען ביי ניקאלאיען און זיינע משרתים, זיי וועלען אנפיהרען די גראנדע אזוי ווי אימער בעפאר און די דעפוטאטען וועלען בלויז געבעטען ווערען (און אפשר טאקי בעפוילען ווערען) צו גוט הייסען דעם נייעם בודזשעט, צו געבען זייער צושטימונג צו אלע פלענער פון דער קייזערליכער קאנצעליאריע.

עס שיינט, אז די אלע קלאנגען פון הבטחות זענען געווען פאלש פון אנפאנג ביז ענדע, רוסלאנד האט אפילו ניט פערשפראכען קיין ענדערונגען, זי וויל עס ניט טהון, זי וועט עס ניט טהון און זי פיהלט זיך זאגאר ניט געצוואונגען אימעצען צו גארען.

די מלחמה האט רוסלאנד מעהר אדער וועניגער פעראייניגט, דער פאטריאטיזם האט בעהערשט אפילו יענע עלעמענטען וועלכע פלעגען די רעגיערונג בעקעמפפען, אזוי אז דער צאריזם האט נאך פון דער מלחמה שטארק פראפיטירט צעהנדליגער טויזענדער שונאים, זענען אליין געווארען פריינד פון דער רעגיערונג און נאך אזא צאהל איז אוועק אין דער מלחמה געצוואונגענערהייד און יעצט איז גאנץ רוסלאנד כמעט אבגערייניגט גע־וארען פון די קראמאליניקעס און פון דער גאנצער אידישער יוגענד.

דער צאריזם האט פיעל פרייער אויפגעאטהעמט און עס איז אב־סאלוט ניט געווען קיין אורזאכע ווארום רוסלאנד זאל בעקומען מעהר פריי־הייט און ווארום די רוסישע רעגיערונג זאל עס גאר הערלען פערשפארען.

די קלאנגען, ווי עס זעהט אויס, זענען געקומען פון ניט־רוסישע קרייזען, פון אזעלכע פלעצער וועלכע האבען געזוכט צו דריינגען פון רוס־לאנד אין די אויגען פון דער גאנצער וועלט, ווייל עס האט זיך אויף'ן מאָ־מענט אזוי געפאדערט.

די רוסישע רעגיערונג, ווייס ניט פון קיין פרייהייט און זי פיהלט נאר ניט. אז זי נויטיגט זיך אין רעפארמען; זי דענקט אז אלעס מוז אזוי זיין און זי שעהמט זיך־ניט מיט דעם צושטאנד ווי ער איז; זי האט דערי־בער ניט פערשטאנען די ניטווענדיגקייט צו מאכען אזעלכע פערשפרעכונ־גען און זי האט זיי אויך ניט געמאכט.

ווערענד אבער די רוסישע רעגיערונג האט ביז יעצט טאלערירט אלע קלאנגען וועגען איהרע הבטחות, האבען פיעלע דאך געגלויבט, אז עטוואס וועט געטהון ווערען לטובת דאס רוסישע פאלק, די רוסען זעלבסט, דאס הייסט די פערשיעדענע איינוואהנער פון רוסלאנד, האבען אלין גע־האפט, אז פיעל וועניג, זעלען אין דער קומענדער דומע, דיסקוטירט ווערען אלע אנגעווהטאגטע פראגען און אז עטוואס וועט די לאגע פער־לייכטערט ווערען.

מיט דער פילער איינארירונג פון דער דומע פון אלע אינערליכע צדות, וועט יעצט דאס רוסישע פאלק זעהר שטארק ענטוישט ווערען און עס וועט אינז גאר ניט וואונדערען צו הערען, אז דער קאמפף געגען די פערשיעדענע קלאסען, וועט דארטען יעצט ווייטער בעגייעט ווערען מיט זייגע אלע טעראָרען און גוואלדטהאטען.

די יעצטיגע דומע, האט מען דארטען געהאפט, וועט זיכער שטע־לען פאדערונגען און אויספיהרען עטוואס פאר'ן פאלק; מען האט געהאפט אז די מיליאָנען מלחמה־קרבנות וועלען ווירקען אפילו אויף אזא דעספא־טישער מאכט ווי די רוסישע און זי וועט זוכען באטש אביסעל צו פערגני־טיגען דעם גרויסען פערלוסט פון די רוסישע מאסען, און דעריבער וועט די ענטוישונג זיין א גוואלדיגע און עס איז צו ערוואַרטען, אז אין קורצען וועט מען פון דארטען הערען גרויסע נייעס; עס איז זיכער, אז דער אלטער קאמפף איז נאך ניט אויפגעגעבען געווארען, און אז ער וועט זיך יעצט בעגייען מיט מעהר מאכט און קראפט.

אויף'ן רוסישען שלאכטפעלד געפינען זיך יעצט ניט וועניג רעוואָ־ליציאָנערען; מען האט זיי אויסגעלערענט שיסען און אנגעטריעט זיי אין די הענד די נויטיגע געוועהר, עס איז דעריבער מעגליך, אז נאכדעם ווי די מלחמה וועט זיין געענדיגט געגען דייטשלאנד, וועלען די רוסישע פאלדאטען אנפאנגען א נייע מלחמה געגען רוסלאנד זעלבסט.

די יעצטיגע דומע, האט אלעמען איבערצייגט, אז די רוסישע רע־גיערונג פערבלייבט אזוי הארטנעקיג ווי אימער און דעריבער איז עס כמעט א זיכערע זאך, אז אין רוסלאנד וועט זיך יעצט ווידערהאלען די פראנצוי־זישע רעוואלוציע. דאס פאלק וועלכע האט בעקומען געוועהר אין די הענט צו קעמפפען געגען דעם אויסערליכען שונא, וועט עס ניט ארויסלאזען ביז ער וועט שוין בעקעמפפען אויך דעם אינערליכען שונא.

די אימיגראנטען־פראגע אין קענעדע

נאכדעם ווי אין די פעראייניגטע שטאאטען איז לעצטענס דורכגע־פאלען דער ביל געגען אימיגראציאן, איז צו האפען דאס אייך דא ביי אונז אין קענעדע, וועט ווערען עטוואס שטילער וועגען דער זעלבער פראגע.

מיר האבען שוין פיעלע מאל אנגעצייגט, אז קענעדע טאנצט נאך אין דיעזער הינזיכט איהר רייבע שכנ'טע, די פעראייניגטע שטאאטען, און איך דיעזען גרונד טאקי, זאגען מיר, אז פאר א געוויסער צייט וועט דא די אימיגראנטען־פרעסעריי אויפגעגעבען ווערען.

עס איז אבער כדאי צו בעמערקען, אז באלד באלד וועט שוין קע־נעדע מוזען אין גאנצען אויפגעבען איהר קאמפף געגען אימיגראנטען, אנשטאדט דעם וועט זי גאר מוזען אנפאנגען א נייע אגיטאציע אין אלע וועלט־טהיילען, אז אהער זאלען פאהרען וואס מעהרער אימיגראנטען, ווייל לויט ווי די אימיגראציאן איז אנגעגאנגען פאר די לעצטע צוועלף־פופצעהן מאנאטען, ציינט עס אויס, אז אונזער מדינה הערט אויף צו וואקסען און אז מיר מעגען זיך דא ריכטען אויף א מאנגעל אין ארבייטער, אזוי שנעל ווי די ערוואַרטעטע פראספעריטי זאל זיך גיר בעווייזען.

עס איז בעשטעטיגט געווארען מיט סטאטיסטישע ציפער, אז אין דעם לעצטען 1914־טען יאהר איז די אימיגראציאן געפאלען דורכשניטליך אויף זעכציג פראצענט. דער קריזיס־יאהר האט אויך פעראורזאכט א גרויסע אויסוואנדערונג, אזוי אז די קליינע איינוואנדערונג מיט דער גרויס־סער אויסוואנדערונג האבען געבראכט דערצו, דאס די בעפעלקערונג פון קענעדע האט גארנישט געוואונען און זי איז ניט פערגרעסערט געווארען זאגאר אויף איינס פראצענט.

ווייל עס איז געווען א קריזיס־יאהר און אלע צווייגען פון אינדוסטרי, האט זיך נאטירליך ניט געפיהלט קיין מאנגעל אין ארבייטער, ווען אבער עס זאל וויעדער אריינטרעטען פראספעריטי, וועלען דא זיכער פעהלען הענט. ווייל אין א גוטען יאהר לוינט זיך פיעל מעהר צו בעארבייטען אלע מינען, צו ענטוויקלען די האלץ־אינדוסטרי און אזוי אויך אלע אנדערע פערשיעדענע אינדוסטריען און דאן וואלט מען עס ניט קענען טהון אויס דער איינפאכער ארזאכע ווייל עס וואלטען פעהלען די נויטיגע הענט.

קענעדע האט נאך ביז יעצט זעהר זעניג ענטוויקעלט איהר אינ־פארט פון פארטיגע וואארעס; זי האט זיך אימער בעשעפטיגט מיט „קע־פארטירען רויהע מאטעריאלען און וואס אנבעלאנגט פערטיגע סחורות, האט זי זיי ניט גיר עקספארטירט צו אנדערע לענדער, גיר זי האט נאך געמוזט אימפארטירען פאר זיך אליין פיעלע ארטיקלען וועלכע וואלטען געקענט אויסגעארבייט ווערען אין לאנד גופא.

אן איבערפלוס פון אימיגראנטען איז די איינציגע זאך וואס קען פערוואנדלען קענעדע אין א מדינה פון עקספארט; דאס זעלבע איז געווען מיט די פעראייניגטע שטאאטען, די לעצטע האבען געזוכט און געפונען וועלט־מארקעטס וואו צו פערקויפען זייערע סחורות. ערשט נאכדעם ווען דאס לאנד איז איבערפילט געווארען מיט צעהנדליגער מיליאָנען אימי־גראנטען.

אזא גרויסע מדינה ווי קענעדע מיט גענוג לאנד צו אריינגעהמען מעהר ווי הונדערט מיליאָן מענשען, קען ניט ווארטען ביז איהר נאטירלי־כער וואוקס וועט דערגרייכען אזא ציפער, ביז די בעפעלקערונג פון אכט מיליאָן איינוואהנער וועט ארויף אויף הונדערט מיליאָן, דארף דויערען שעהנע עטליכע צעהנדליג יאהר. אויב דאס לאנד וויל זיך אלזא ענטוויק־לען שנעל; אויב קענעדע וויל האבען איהרע אלע מינען אויסגעגראבען, איהרע אלע וועלדער אויסגעהאקט אין איהרע אלע מיליאָנען אייקער לאנד אויסגעארבייט, דארף זי ברייט פינאנדערעפענען איהרע טויערען און אריינלאזען אזוי פיעל מענשען ווייפיעל עס ווילען נור קומען.

עס איז געווען איינער פון די גרעסטע וויצען, ווען קענעדע מיט איהר קליינינקער בעפעלקערונג האט אנגעפאנגען נאכצוטהאן די פער־אייניגטע שטאאטען אין דער בעגרעניצונג פון אימיגראנטען. מיר גלייבען אז אין גאנצען עפענען די מדינה פאראייוואנדערונג וועט מען נאך דער־ווייל ניט וואגען, אבער עס איז מעהר ווי זיכער, אז קיין נייע בעשרענ־קונגען וועלען אזוי שנעל ניט געמאכט ווערען. דער ערשטער גלאנץ פון פראספעריטי, וועט אלעמען איבערצייגען, אז קענעדע דארף זיין די לעצ־טע מדינה אין דער וועלט צו גראמבלען געגען אימיגראנטען, זי דארף זיך נאך לאזען קאסטען צו קריגען וואס מעהר איינוואנדערער.

אין די פעראייניגטע שטאאטען וויל מען אנפאנגען צו לערנען אין די פאבליק־סקוהלס די בייבעל, די דארטיגע אידען פראטעסטירען געגען דעם.

די ביבעל אליין וואלט געווען נאנץ פאסיג פאר די קינדער, נור מען האט מורא פאר דו קרוסטליכע מפרשים.

דייטשלאנד און עסטרייך האבען געגעבען בולגאריען א הלואה פון 30 מיליאָן דאלער, די זעלבע מדינה האט אביסעל פריהער געליהען פון ענגלאנד אויך 25 מיליאָן.

עס בעצאהלט זיך יעצט זעהר גוט צו זיין נייטראל.

— 0 —

רוסלאנד לייקענט אב די פאגראמען אויף אידען, סאזאנאוו האט ערקלערט אין דער דומע אז דאסהאט דייטשלאנד אויסגעטראכט אויף רוסלאנד א מיאוסען בלבול.

נעבאך טאקי! וואס הייסט? ווי קומט רוסלאנד צו פאגראמען?

גראף צעפעלין האפט צו קענען קומען נאך אמעריקא אין זיין לופט־באלאן.

אלץ איז מעגליך אין דער וועלט, מיר וועלען נאך אפשר האבען א מלחמה צווישען רייטשלאנד און אמעריקא.

אן אונאפיציעלע טעלעגראמע מעלדעט, אז די דייטשען האבען אב־געריינגט לארו.

נאכדעם ווי די רוסישע ארכעע איז דארטען געשטאנען, קען מען זיך פארשטעלען, אז די דייטשען האבען נעהאט א גאנץ שווערע שטיקע ארבייט ביז זיי האבען אלעס אבגעריינגט.....

די רוסישע דומע

ווען די יעצטיגע וועלט־קריעג האט זיך אנגעפאנגען, איז די וועלט פערפלייצט געווארען מיט גרעץ בשורות פון רוסלאנד. אז דארטען וועט ווערען א גאנצע איבערקעהרעניש, די רוסישע רעגיערונג וועט איינ־פיהרען פרייהייט, גלייכהייט און געבען אויטאנאמיע צו די פאליאקען, גלייכע רעכטע צו די אידען און פולע פרייהייט צו אלע אינטערדריקטע פעלקער וועלכע זענען אימער געלעגען פערשקלאפט אונטער דער רוסישער קנוטע.

ווער פון אונז האט דען ניט געלעזען די בעריהמטע סירקולארען „צו מיינע ליעבע פאליאקען" און „צו מיינע ליעבע אידען". מען האט וועגען דעם געשריבען אין אלע צייטונגען פון דער וועלט און פיעלע מענשען האבען גענלייבט אז אין רוסלאנד פאנגט זיך אן א נייע עפאכע, גייע צייטען מיט נייע ליעדער.

די ריכטיגקייט פון יענע בעריכטען וועגען בשורות האט מען קיינמאל ניט געקענט פעסטשטעלען, איינינע האבען פערזיכערט, אז דאס איז אלעס הייליג און ריכטיג, ווערענד פיעלע האבען אין דעם געצווייפעלט, יעדענפאלס ווייסען מיר, אז קלאנגען וועגען נייע צייטען אין רוסלאנד האבען זיך געהערט אין אויב זיי זענען ניט געקומען אלס רעזולטאט פון ווירקליכע ענדערונגען, זענען זיי געקומען פון געוויסע קוועלען וואו מען האט שטארק געגלאבט איינריידען די וועלט, אז רוסלאנד האלט זיך אין בעסערען, אז דער צאר מיינט באמת צו בעהאלטען זיין קנוט און אנפאנגען צו רעגיערען מיט חסד און מיט רחמנות.

יעדער איינער האט געוואוסט דאביי, אז גראדע יעצט בשעת די מלחמה געהט נאך אן, קען מען די ענדערונגען ניט ערוואַרטען, מען האט זיך דעריבער ניט געוואונדערט וואס די ערלייכטערונגען זענען ניט געקומען זאפארט, מען האט ערוואַרטעט, אז ביסלאכווייז וועט זיך אלעס ענדערען לטובה און אז אין רוסלאנד וועט טאקי באמת אנפאנגען שיינען די זון.

ערשט יעצט איז אבער ארויס די בוימעל אויף'ן וואסער. עס האט זיך ערעפענט די דומע און מיר קענען שוין זעהען וואו מיר האלטען אויף דער וועלט.

דער רוסישער פרעמיער גארעמיקין און זיינע חברים סאזאנאף און ראדזיאנקא האבען די דומע אדרעסירט, מען האט בעשפראכען אינערלי־כע און אויסערליכע פראגען און ניט א וואָרט וועגען די אלע גוטע חבטחות, ניט א וואונק אויף פוילישער אויטאנאמיע, פינלענדישער זעלבסט־פער וואלטונג און אידי ער גלייכבערעכטיגונג.

די לייצעס פון דער רעגיערונג פערבלייבען ביי ניקאלאיען און זיינע משרתים, זיי וועלען אנפיהרען די גראנדע אזוי ווי אימער בעפאר און די דעפוטאטען וועלען בלויז געבעטען ווערען (און אפשר טאקי בעפוילען ווערען) צו גוט הייסען דעם נייעם בודזשעט, צו געבען זייער צושטימונג צו אלע פלענער פון דער קייזערליכער קאנצעליאריע.

עס שיינט, אז די אלע קלאנגען פון הבטחות זענען געווען פאלש פון אנפאנג ביז ענדע, רוסלאנד האט אפילו ניט פערשפראכען קיין ענדע־רונגען, זי וויל עס ניט טהון, זי וועט עס ניט טהון און זי פיהלט זיך זאגאר ניט געצוואונגען אימעצען צו גארען.

די מלחמה האט רוסלאנד מעהר אדער וועניגער פעראייניגט, דער פאטריאטיזם האט בעהערשט אפילו יענע עלעמענטען וועלכע פלעגען די רעגיערונג בעקעמפפען, אזוי אז דער צאריזם האט נאך פון דער מלחמה שטארק פראפיטירט צעהנדליגער טויזענדער שונאים, זענען אליין געווא־ווען פריינד פון דער רעגיערונג און נאך אזא צאהל איז אוועק אין דער מלחמה געצוואונגענערהייד און יעצט איז גאנץ רוסלאנד כמעט אבגעריינינגט גע־וארען פון די קראמאליניקעס און פון דער גאנצער אידישער יוגענד.

דער צאריזם האט פיעל פרייער אויפגעאטהעמט און עס איז אב־סאלוט ניט געווען קיין אורזאכע ווארום רוסלאנד זאל בעקומען מעהר פריי־הייט און ווארום די רוסישע רעגיערונג זאל עס גאר הערלען פערשפארען.

די קלאנגען, ווי עס זעהט אויס, זענען געקומען פון ניט־רוסישע קרייזען, פון אזעלכע פלעצער וועלכע האבען געזוכט צו דריינגען פון רוס־לאנד אין די אויגען פון דער גאנצער וועלט, ווייל עס האט זיך אויף'ן מאָ־מענט אזוי געפאדערט.

די רוסישע רעגיערונג, ווייס ניט פון קיין פרייהייט און זי פיהלט נאר ניט. אז זי נויטיגט זיך אין רעפארמען; זי דענקט אז אלעס מוז אזוי זיין און זי שעהמט זיך־ניט מיט דעם צושטאנד ווי ער איז; זי האט דערי־בער ניט פערשטאנען די ניטווענדיגקייט צו מאכען אזעלכע פערשפרעכונ־גען און זי האט זיי אויך ניט געמאכט.

ווערענד אבער די רוסישע רעגיערונג האט ביז יעצט טאלערירט אלע קלאנגען וועגען איהרע הבטחות, האבען פיעלע דאך געגלויבט, אז עטוואס וועט געטהון ווערען לטובת דאס רוסישע פאלק, די רוסען זעלבסט, דאס הייסט די פערשיעדענע איינוואהנער פון רוסלאנד, האבען אלין גע־האפט, אז פיעל וועניג, זעלען אין דער קומענדער דומע, דיסקוטירט ווערען אלע אנגעווהטאגטע פראגען און אז עטוואס וועט די לאגע פער־לייכטערט ווערען.

מיט דער פילער איינארירונג פון דער דומע פון אלע אינערליכע צדות, וועט יעצט דאס רוסישע פאלק זעהר שטארק ענטוישט ווערען און עס וועט אינז גאר ניט וואונדערען צו הערען, אז דער קאמפף געגען די פערשיעדענע קלאסען, וועט דארטען יעצט ווייטער בעגייעט ווערען מיט זייגע אלע טעראָרען און גוואלדטהאטען.

די יעצטיגע דומע, האט מען דארטען געהאפט, וועט זיכער שטע־לען פאדערונגען און אויספיהרען עטוואס פאר'ן פאלק; מען האט געהאפט אז די מיליאָנען מלחמה־קרבנות וועלען ווירקען אפילו אויף אזא דעספא־טישער מאכט ווי די רוסישע און זי וועט זוכען באטש אביסעל צו פערגני־טיגען דעם גרויסען פערלוסט פון די רוסישע מאסען, און דעריבער וועט די ענטוישונג זיין א גוואלדיגע און עס איז צו ערוואַרטען, אז אין קורצען וועט מען פון דארטען הערען גרויסע נייעס; עס איז זיכער, אז דער אלטער קאמפף איז נאך ניט אויפגעגעבען געווארען, און אז ער וועט זיך יעצט בעגייען מיט מעהר מאכט און קראפט.

אויף'ן רוסישען שלאכטפעלד געפינען זיך יעצט ניט וועניג רעוואָ־ליציאָנערען; מען האט זיי אויסגעלערענט שיסען און אנגעטריעט זיי אין די הענד די נויטיגע געוועהר, עס איז דעריבער מעגליך, אז נאכדעם ווי

COWANS
קאוואַנ'ס
סאָליד שאָקאָלאד
מעיפל באדם

„מעיפל באדם" איז א נאָמען וואס ווייזט אן קוואליטעט, ריינקייט און גע־שמאק פון א שאָקאָלאד אָהן קלענסטען פעהלער, ניט בלויז איינפאך דעם פארם אדער שעיפ פון שאָקאָלאד.

געמאכט אין קענעדע.

287

ווי אזוי קענעדע ווערט רעגיערט?

דער „בריטיש נאָרטה אמעריקא אקט" — די רעכטע פון דער פעדעראלער רעגיערונג. — די פערטרעטערשאפט. — קייזעק אלס מאסשטאב — די פראָווינציעלע רעגיערונגען.

——):(——

ווי אזוי ווערט קענעדע רעגיערט? דאס איז א פראגע וואס דארף אינטערעסי־רענניט נאר יעדען קענעדער בירגער, נאר אפילו יעדען איינוואוינער, וואס דענקט דא זיין היים צו בויען.

דער צוועק פון דיעזע צייליען איז דארום בעקאנט צו מאכען די נייער אידי־שע אימיגראנטען אין קענעדע מיט יענע רעגיערונגס פאָרמען, ווי אזוי דאס לאנד וואו מיר וואוינען ווערט רעגיערט. און פערוואלטעט.

ניט אלע מאהל האט קענעדע פאר־גשטעלט מיט זיך א פעראייניגטע מלוכה, ווי עס איז די יעצטיגע „דאמי־ניאָן".

ביז דעם יאהר 1867 ווען עס איז פערעפענטליכט געווארען דער „בריטיש נאָרטה אמעריקא אקט", לויט וועלכען אלע פראָווינצען און טעריטאָריעס האבען געשלאָסען א קאָנפעדעראציע, און גע־גרינדעט דיי היינטיגע „דאמיניאָן אף קע־נעדע". האבען זיך די פערשיעדענע פראָ־ווינצען רעגיערט זעלבסטשטענדיג. ערשט נאך דעם ווי די קאָנפעדעראציע איז פאר־נעקומען, איז צוגעקומען צו די בעזונ־דערע פראָווינציעלע רעגיערונגען, די ניי פעדעראלע רעגיערונג.

די רעגיערונגס־פארמע פון דער נייער פעראייניגטער מלוכה איז אויסגעארבייט געווארען נאך א לאנגער אָנפערעניש, וואס איז אבנעהאלטען געווארען אין לאנדאן צווישען די פאראשטעהער פון די פראָווינצען, אונטער'ן פארזיץ פון סער רזשאהן איי. מעקדאָנאלד, וועלכער ווערט געוועהנליך אנגערופען, דער טאטע פון דער קאָנפעדעראציע.

די פעדעראלע רעגיערונגס־פארמען וואס זיינען דאמאלס אנגענומען געווארען האבען אבער' אויף צו דער זעלבער צייט געלאזען די פראָווינציעלע אסעמבליס און לעגיסלאטורען וועלכע פערוואלטען מיט די געשעפטען פון'ם פראָווינץ, לאָענ־דיג פאר דעם אלגעמיינעם פארלאמענט און פעדעראלע רעגיערונג בלויז דאס רעכט. וועגען אלגעמיינע ענינים, אין וועלכע דאס גאנצע לאנד אין פעראינטע־רעסירט.

די קענע־ער רעגיערונג בעשטעהט דארום פון דריי טהיילען פון די דערקעקט פערטרעטער פון דער קרוין, רעגיערונג, דער פעדעראלער פארלאמענט און די פראָ־ווינציעלע לעדזשיסלייטשורס.

די קרוין אדער דעם קעניגס פער־טרעטער אין קענעדע בעשטעהן פון'ם דזשענעראל גאווערנאר, וועלכער איז גא־ווערנאר איבער גאנץ קענעדע, און פון די לייטענאנטס גאווערנארס פון יעדען פראָ־ווינץ.

דער ערשטער וועלכער איז געווהנליך א טיטולירטער אין פון דער קעניגליכער פאמיליע, ווערט בעשטימט פון דער אימ־פיריעל גאווערנמענט אין לאנדאן — די לעצטע פון'ם פעדעראלען מיניסטעריום, אדער קאבינעט.

ביידענס רעכטע זענען אבער בלויז נאמינעלע, און פאקטיש שפיעלען זיי ניט קיין ראָליע אין דער פערוואלטונג, און שטעלען זיך ניט קיינמאהל געגען דער הערשענדער פארטיי פון'ם לאנד.

זייערע טהאָן־רעדעס, מיט וועלכע זיי ערעפענען דעם דאָמיניאָן אדער פראָ־ווינציעלען פארלאמענט ווערען געוועהנ־ליך געשריבען פון דעם הערשענדען קאבי־נעט, און אין איהר ווערען אויסגעדריקט אין בעשפראכען די בילס און רעזאָלוציעס, וואס די פארטיי, וואס איז אויפ'ן זאָ־טעל, טראגט אריין צו דער סעסיע.

נעהמ א געוויסער ביל דורך דעם פארלאמענט, אדער לעדזשיסלייטשור, ווערט ער פון זיי אונטערשריבען און געווארן א געזעץ.

פונקט ווי אין ענגלאנד ערפילט דער קעניג תמיד דעם וואונש פון'ם פארלאָ־מענט, דאס זעלבע איז אויך מיט זיינע פערטרעטער אין קענעדע. — דער זשענע־ראל גאווערנאר און די פראָווינציעלע ליי־טענאנט גאווערנארס.

די פעדעראלע רעגיערונג, וועלכע ווערט אנגעפיהרט פון'ם קאבינעט, אויס־געקליבען פון'ם פעדעראלער פארלאָ־מענט. האט דאס רעכט צו מאכען אלע נויטיגע געזעצען, וואס זענען שייך צו דער אלגעמיינער בעפעלקערונג, אויסער איבער יענע פונקטען, איבער וועלכע עס האבען די יוריסדיקציע די בעזונדערע פראָווינציעלע רעגיערונגען.

די הייפט פארמע פון דער רעגיערונג בעשטעהט דא פון'ם פארלאמענט, וועל־כער האט צו זאגען ווי אויבענדערמעהנט, איבער'ן גאנצען לאנד. ווי די אלגעמיינע שטייערען (קאסטאמס א. ד. ג.) דאס גאָ־טוראליזירען פון בירגער, פאסט, אבמיי־ען פאלטען, פערטהיידיגונג, אין וועל־כען דאס לאנד נויטהיגט זיך. האט דאס רעכט צו בעשטימען און דארף איסטאל־טען פערשיעדענע ריכטער אין לאנד, שא־פען די נויטיגע געזעצע, אבצוהיטען פון קרימינעלע פערברעכען, די קאנטראל אי־בער'ן וואסער־האנדעל, ווי שיף־פארט פישעריען, נאוויגאציע א. ד. ג., דעם קאנטראל איבער'ן פינאנציעלען צושטאנד פון לאנד, ווי ארויסלאזען גאלדענע און זילבערנע מטבעות, פאפיער־געלד, וועגען וואגען און מאסען א. ד. ג., דעם קאָנ־טראל איבער איינגעבאהנען און שיף־קאמפאניעס, די פערוואלטונג איבער די אינדיאנער, וואס געפינען זיך אין קענעדע; גט'ן און חתונות, די פערוואלטונג אי־בער די טעריטאריעס און שטרעקעס לאנד, וואס געהערען ניט צו קיינע פראָווינצען, און פיעלע עהנליכע פונקטען.

יעדער קענעדער בירגער האט דאס רעכט צו שטימען פאר א פערטרעטער אין פארלאמענט וועלכער ווערט ערוועהלט אויף 5 יאהר. דער פארלאמענט ווערט אלזא ערוועהלט פאר 5 יאהר ער האט אבער דאס רעכט זיך אויפצולעזען פריה־

(פארזעטצונג אויף פיידזש 5)

ריינע, פרישע, געזונטע מילך
זויסענשאפטליך פאסטעריזירט. איין צעהנטעל דייכער אין קריק

21 טיקעטס פאר $1.00
THE FARMERS' DAIRY
367 קזין סטריט וועסט
400 טעלעפאן עדעלייד